

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 9P/13/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5912200875
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Topoľančík
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2012:5912200875.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok samosudcom JUDr. Vladimírom Topoľančíkom vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti B.: V., nar. XX.XX.XXXX a I., nar. XX.XX.XXXX, t.č. bytom ako otec, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Y., deti rodičov: Y. B.Á., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. Č.. XX, XXX XX Y. a I. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. Č.. XX, XXX XX Y., t.č. G. P. XC, Y., v konaní o zmenu osobnej starostlivosti a určenie výživného, takto

rozhodol:

Súd mení rozsudok Okresného súdu Ružomberok č.k. 5C/77/2011-39 zo dňa 13.09.2011, právoplatný dňa 04.11.2011 vo výroku o zverení do osobnej starostlivosti a o výroku o výživnom na maloleté deti V. B., nar. XX.XX.XXXX a I. B., nar. XX.XX.XXXX tak, že maloleté deti V. B. a I. B., sa zverujú do osobnej starostlivosti otca maloletých detí.

Matka maloletých detí je povinná prispievať na výživu maloletého V. B., nar. XX.XX.XXXX a I.Š. B., nar. XX.XX.XXXX, výživným vo výške 26,-eur mesačne, a následne vždy vo výške 30 % životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z.z. a príslušného opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na každé z maloletých detí, a to vždy do každého 15-ho dňa v mesiaci vopred, k rukám otca maloletých detí.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 30.01.2012 sa otec maloletých detí domáhal, aby súd zveril deti do jeho osobnej starostlivosti a matku zaviazal na platenie výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima, pričom v odôvodnení svojho návrhu poukázal na to, že s matkou maloletého sú rozvedení, v spoločnej domácnosti nežijú. Ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. 5C/77/2011-39 zo dňa 13.09.2011, kedy boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matke a otcovi bolo uložené prispievať na ich výživu na V. po 120,-eur mesačne a na I. po 100,-eur mesačne. Vzhľadom na to, že matka mala problémy s alkoholom, situácia sa vyhrotila a predbežným opatrením tunajšieho súdu zo dňa 16.12.2011 boli maloleté deti odovzdané do starostlivosti otca. Matka deti kontaktuje len raz do týždňa telefonicky, stretáva sa s nimi nepravidelne u jej rodičov, ktorých deti pravidelne navštevujú. Na výživu detí ničím neprispela, na Vianoce im dala darčeky. Aj v súčasnosti má matka problémy s alkoholom a ich spoločný byt ide do dražby, nakoľko matka neplatí nájomné. Maloletý V. je v 3. ročníku ZŠ, jeho výsledky sa zlepšili odkedy je v starostlivosti otca, stravuje sa v jedálni (20,-eur mesačne), navštevuje školský klub (5,-eur mesačne). Maloletý I. navštevuje MŠ, kde sa platí 10,-eur za miesto, 16,-eur na stravu a 2,50 eur do triedneho fondu na rôzne akcie pre deti. Otec býva s deťmi v nájomnom byte jeho družky, ktorá má v starostlivosti 10-ročnú dcéru. Hospodária

spoločne - platia nájomné 120,-eur mesačne a 60,-eur inkaso. Otec spláca hypotekárny úver 127,-eur a úver zo stavebnej sporiteľne 143,-eur. Družka pracuje v záložni v Y.. Poistky platia deťom starí rodičia.

Matka sa k návrhu písomne nevyjadrila.

Na pojednávaní dňa 22.02.2012 otec zotrval na podanom návrhu a na doplnenie uviedol, že matka nie je spôsobilá sa náležite starať o maloleté deti nakoľko v nadmernej miere požíva alkoholické nápoje a nechce s týmto zlovykom prestať. Od synov sa dozvedel, že sa stávali situácie, kedy matka bola pod značným vplyvom alkoholických nápojov a deti boli ponechané samy na seba. Preto sa aj otec domáhal nariadenia predbežného opatrenia, ktoré bolo nariadené tunajším súdom v decembri 2011. Od uvedeného času nedošlo k žiadnej podstatnej zmene na strane matky, nakoľko ona naďalej požíva alkoholické nápoje a svoju závislosť na alkoholických nápojoch si nepripúšťa. Jej závislosť na alkoholických nápojoch bola aj dôvodom ich rozvodu. On býva v spoločnej domácnosti v 2-izbovom nájomnom byte spolu s priateľkou, kde majú deti vytvorené vhodné podmienky pre ich zdravý vývoj. Obidvaja synovia si dobre zvykli na nové prostredie a dobre vychádzajú aj s jeho priateľkou a jej dcérou. On nemá nič proti tomu, aby deti navštevovali starých rodičov či už z jeho strany alebo zo strany matky. Jeho družka je zamestnaná v záložni, kde dosahuje príjem cca. XXX,-eur mesačne v čistom. Oni hospodária spoločne a spoločne aj uhrádzajú náklady spojené s bývaním a starostlivosťou o maloleté deti. Ďalej otec poukázal na to, že odkedy sú obidvaja synovia u neho, zlepšili sa tak v správaní a pokiaľ ide o V., aj v škole. Pokiaľ ide o výdavky na mal. deti, s nimi nie sú spojené žiadne osobitné zvýšené výdavky, nakoľko obidvaja sú zdraví.

Matka uviedla, že s návrhom na začatie konania nesúhlasí, nakoľko si myslí, že deti by boli šťastnejšie u nej, ony ju majú veľmi radi. Je pravdou, že v minulosti asi do decembra roku 2011 sa liečila na psychiatrii zo závislosti na alkoholických nápojov, avšak už sa nelieči, nakoľko jej lekárka ukončila svoju činnosť a už sa k inej lekárke neprihlásila. Nie je však pravdou, že by v nadmernej výške požívala alkoholické nápoje, niekedy napr. 2-3 mesiace vôbec nepožíva alkoholické nápoje a potom ich požíva napr. aj dva dni za sebou, avšak nie nejakou veľkou mierou. Naposledy požívala alkoholické nápoje včera. Ona si hľadá zamestnanie, avšak doposiaľ si žiadne zamestnanie nenašla. Z evidencie uchádzačov o zamestnanie bola vyradená, nakoľko sa nedostavila v určený termín na kontrolu na úrad práce. V súčasnosti žiadne príjmy nemá. Býva v byte, ktorý má v bezpodielovom spoluvlastníctve s otcom maloletých detí, avšak tento byt sa nachádza v dražbe, nakoľko nie sú uhrádzané úhrady spojené s užívaním bytu. Po vykonaní dražby sa matka presťahuje k rodičom. Otec maloletých detí jej nijako nebráni v stretávaní sa s deťmi. Taktiež nebráni ani jej rodičom, aby sa stretávali s deťmi.

Kolízny opatrovník vyjadril súhlas s návrhom na začatie konania, keď u otca bolo vykonaných viacero šetrení, pričom neboli zistené žiadne nedostatky v jeho starostlivosti o maloleté deti a aj z oznámenia základnej školy zo dňa 13.12.2011 vyplýva, že po tom, ako bol mal. V. odovzdaný do osobnej starostlivosti otca, sa starostlivosť o dieťa zlepšila a súčasne sa zlepšila aj príprava do školy.

V rámci dokazovania sa súd ďalej oboznámil s obsahom listín založených v spise, ako aj s obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp.zn. 5C/77/2011 a sp.zn. 7P/96/2011, pričom zistil a ustálil nasledovný skutkový a právny stav:

Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 5C/77/2011-39 zo dňa 13.09.2011 (právoplatného dňom 04.11.2011) bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené, maloleté deti boli po rozvedení zverené do výchovy a starostlivosti matke s tým, že obidvaja rodičia sa budú starať a spravovať majetok maloletého a zároveň súd určil otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. V. výživným vo výške 120,-eur mesačne a na mal. I. vo výške 100,-eur mesačne. Styk otca s maloletými bol upravený v neobmedzenom rozsahu.

Predbežným opatrením tunajšieho súdu č.k. 7P/96/2011-14 zo dňa 16.12.2011 (právoplatným dňom 10.01.2012) súd odovzdal maloleté deti do starostlivosti otca a matke určil povinnosť prispievať na výživu každého dieťaťa vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne.

Zo správy ÚPSVaR Ružomberok o prešetrení pomerov zo dňa 21.02.2012 vyplýva, že otec býva od leta 2011 v mestskom nájomnom byte spolu s družkou, ktorá má v starostlivosti 10-ročnú dcéru. Obe deti sa od 05.12.2011 trvale zdržujú pri otcovi. Byt je 2-izbový, väčšia izba je zariadená ako detská izba, každé dieťa má svoje vlastné lôžko, deti tu majú písacie stolíky na prípravu do školy. Celá domácnosť je riadne, vkusne a moderne zariadená, udržiavaná na požadovanej úrovni. Podľa vyjadrenia otca sa matka o deti zaujíma málo, chlapci s ňou odmietajú ísť do bytu, kde pôvodne bývali. Pravidelný kontakt majú deti so starými rodičmi zo strany matky, kde majú možnosť sa s matkou stretnúť. Otec pracuje od 06.30 hod. do 15.30 hod. (v piatok do 13.00 hod.), jeho družka má pracovnú dobu od 08.00 hod. do 16.00 hod.. Maloletý V. navštevuje ZŠ na O. D., maloletý I. chodí do MŠ na ulici G. P.Á., pričom obe zariadenia sú na sídlisku, kde maloletí bývajú. Všetky výdavky spojené s výchovou a výživou hradí otec. Matka bola pracovníkmi ÚPSVaR zastihnutá až na tretí pokus dňa 21.02.2012 v podnapitom stave, mala problém komunikovať. Uviedla, že väčšinou sa zdržiava u svojich rodičov, ktorí jej požívanie alkoholických nápojov netolerujú. Domácnosť bola uprataná, v poriadku. Matka chce mať deti u seba, avšak svoj problém s požívaním alkoholu si neuvedomuje a o ďalšej liečbe neuvažuje. Byt, v ktorom býva, bol daný do dražby, nakoľko majú dlh na úhradách za užívanie bytu. Matka je v súčasnosti bez príjmu, finančne jej vypomáhajú rodičia a priateľ.

Podľa oznámenia ZŠ O. D. zo dňa 09.12.2011 maloletý V. na vyučovanie chodil nepripravený, nenosil si pomôcky, na vyučovanie sa pravidelne nepripravoval, chýbala u neho najmä domáca príprava, hygiena bola slabšia. Od začiatku školského roka sa nechodil stravovať do školskej jedálne, až po angažovaní jeho starej mamy, ktorá mu obedy spočiatku aj platila. Chlapec často spomínal konflikty v rodine. Otec si svoje rodičovské povinnosti plní zodpovedne, veľakrát si overoval, či matka syna vyzdvihla zo školy, lebo sa na ňu nedalo spoľahnúť. Odkedy je chlapec u otca, starostlivosť o dieťa sa zlepšila a následne sa zlepšila aj príprava do školy.

Otec maloletých detí pracuje vo B. Ú. XXXX Y., pričom jeho čistý priemerný mesačný príjem za posledných 12 mesiacov má výšku XXX,XX eur. Nájomné za byt predstavuje sumu 185,63 eur mesačne. Maloletý V. je v 3. ročníku ZŠ, stravuje sa v jedálni, s čím sú spojené výdavky cca. 20,-eur mesačne a navštevuje školský klub, s čím sú spojené výdavky 5,-eur mesačne. Maloletý I. navštevuje MŠ, kde sa uhradza stravné vo výške cca. 18,-eur.

Matka maloletých detí bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie ÚPSVaR Y. od 01.04.2011-08.12.2011, dňom 09.12.2011 bola z evidencie vyradená pre nespoluprácu. Pomoc v hmotnej núdzi vo forme dávky a príspevkov nepoberá, žiadne príjmy v súčasnosti nemá.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Úprava § 26 Zákona o rodine odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa alebo súdom schválenej dohody rodičov o výchove maloletého dieťaťa vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia maloletého dieťaťa. Tak je to obvykle v tých prípadoch, v ktorých sa skôr vykonaná úprava výchovy maloletého dieťaťa stane vzhľadom na zmenu pomerov úpravou, ktorá naďalej nezabezpečuje najvhodnejšie podmienky pre priaznivý vývoj dieťaťa. Zmena pomerov môže zahŕňať tak zmenu pomerov na strane niektorého z rodičov, ako aj zmenu pomerov na strane dieťaťa, musí však ísť o podstatné a závažné zmeny v tých skutočnostiach, ktoré tvorili skutkový základ rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností. Pri rozhodovaní musí súd prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, ako aj na právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom.

V prejednávanej veci súd si osvojil zistenia, že starostlivosť o maloleté deti bola zo strany matky často zanedbávaná, čoho príčinou bola skutočnosť, že matka vo zvýšenej miere požíva alkoholické nápoje. Matka je nezamestnaná, z evidencie uchádzačov o zamestnanie bola vyradená pre nespoluprácu. Svojím spôsobom života tak nielenže dávala maloletým zlý výchovný príklad, ale pod vplyvom alkoholu ani nebola (nemohla byť) spôsobilá riadne zabezpečiť potreby maloletých detí zodpovedajúce ich veku. Aj zo správy základnej školy, ktorú navštevuje maloletý V., vyplynulo, že dieťa chodilo do školy nepripravené, domáca príprava bola nedostatočná, hygiena bola na slabšej úrovni. Uvedená situácia vyvrcholila, keď na základe návrhu otca súd nariadil dňa 16.12.2012 predbežné opatrenie, na základe ktorého odovzdal obidve deti do starostlivosti otca. Vo svojej výpovedi matka uviedla, že v minulosti riešila problémy s požívaním alkoholických nápojov aj za asistencie odbornej pomoci, avšak alkohol požíva aj v súčasnosti, pričom závažnosť tohto problému si neuvedomuje a o ďalšej liečbe neuvažuje. Pritom čas, ktorý bol matke daný od nariadenia predbežného opatrenia do rozhodnutia súdu, na to, aby si dala do poriadku svoje záležitosti a opätovne zabezpečila pre maloleté deti stabilné, bezpečné a zdravé výchovné prostredie, matka nevyužila. O deti prestala prejavovať stály záujem, na ich výživu neprispieva, otca ohľadne detí vôbec nekontaktuje. S deťmi sa občas stretáva u svojich rodičov, ktorých deti pravidelne navštevujú. Na druhej strane otec žije od leta 2011 v usporiadanej domácnosti so svojou družkou a jej dcérou, obidvaja sú zamestnaní. Otec veľmi zodpovedne pristupuje k plneniu rodičovských povinností, na syna V. sa v škole pravidelne informuje, čoho dôsledkom sú zlepšené výsledky v učení i správaní dieťaťa. V domácnosti otca majú maloleté deti vytvorené všetky podmienky pre svoj zdravý telesný a duševný vývoj, na nové prostredie si rýchlo zvykli a sú u otca spokojné. Otec matke nijako nebráni stretávať sa s maloletými deťmi (za predpokladu, že matka nebude pod vplyvom alkoholických nápojov), okrem toho matka má k deťom prístup predovšetkým v čase, ktorý deti trávia u jej rodičov. Vzhľadom na vyššie uvedené súd dospel k záveru, že zmena osobnej starostlivosti je v záujme maloletých detí, preto návrhu otca vyhovel a obidve maloleté deti zveril do jeho osobnej starostlivosti.

Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť matky, ktorá nemá v súčasnosti žiadny príjem, súd aplikujúc ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine, uložil jej povinnosť prispievať na výživu každého z maloletých detí len v minimálnom zákonom rozsahu, t.j. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepinoleté dieťa, čomu v súčasnosti zodpovedá suma 26,-eur, a to počnúc od právoplatnosti výroku tohto rozhodnutia z dôvodu, že povinnosť poskytovať výživné v peňažnej forme rodičom, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, je viazaná na právoplatnosť rozhodnutia o zverení dieťaťa do starostlivosti jednému z rodičov.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 146 ods.1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline, písomne, v troch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).